

Projektnamn:	Lärcentrumutveckling genom samverkan
Projektägare:	REGION VÄSTERBOTTEN
RUS prioriterad område:	6.Västerbotten - en region rik på kompetenser
RUS delprioritering:	6.1 Kapacitet för samverkan och samhandling.
Berörda län/Kommun:	Västerbottens län
Sökt belopp:	852 633 kr
Sökt projektkostnad:	8 526 323 kr
Projektperiod:	2025-01-01 - 2027-12-31

Att utveckla starka lärcentrum i Västerbotten innebär stora utmaningar utifrån begränsad kapacitet vår glesa geografi. Insatser och förutsättningarna kring styrning och finansiering tenderar att vara kortsiktiga och utgör hinder för långsiktighet och stabilitet.

Projektets syftar till att utveckla och stödja långsiktig och effektiv samverkan för att stärka lärcentrums lokala kapacitet att fullt ut utnyttja sin potential som nav för lokal och regional kompetensförsörjning och livslångt lärande. En central ambition med projektet är att främja en jämställd, inkluderande och hållbar utveckling av lärcentrum och att utveckla lokala och regionala arbetssätt som inte bara fungerar idag utan som kan bestå och vara relevanta även på lång sikt. Delmålen i projektet inkluderar att etablera en regional samordning, ge tillgång till distansöverbyggande specialistkompetens, nå fördjupad förståelse för lokala och regionala kompetensbehov samt stärka kunskaperna om lärcentrum hos olika aktörer.

Förslag till beslut

Projektet följer intentionerna i RUS prioriterat område 6.Västerbotten - en region rik på kompetenser och mer specifikt delprioritering 6.1 Kapacitet för samverkan och samhandling.

BIFALL:

REGION VÄSTERBOTTEN beviljas **852 633** kr, dock högst **10,00** % av godkända kostnader uppgående till 8 526 323 kr för projektet *Lärcentrumutveckling genom samverkan* för projektperioden 2025-01-01 - 2027-12-31. Beslutet har fattats med stöd av förordning (2003:596) om bidrag för projektverksamhet inom den regionala tillväxtpolitiken och i förekommande fall förordning (2015:210) om statligt stöd för att regionalt främja små och medelstora företag). Medel disponeras ur anslaget 1:1.

REGION VÄSTERBOTTEN beviljar stöd av följande skäl:

Projektet uppfyller kraven fastställda i Region Västerbottens Agenda för hållbar finansiering och bidrar i hög grad till prioritetshöjande aspekterna Sammanhållen region samt Hållbar regional tillväxt. Projektet följer intentionerna i RUS prioriterat område 6.Västerbotten - en region rik på kompetenser och mer specifikt delprioritering 6.1 Kapacitet för samverkan och samhandling.

Bedömda resultat och konsekvenser

Urvalskriterier och prioriteringar

I nedanstående två tabeller framgår hur projektet uppfyller Region Västerbottens krav och prioritetshöjande aspekter fastställda i Agenda för hållbar regional finansiering.

KRAV fastställda i Agenda för hållbar regional finansiering	Nej	Ja
Projektet är avgränsad från den sökandes ordinarie verksamhet i fråga om tid, ekonomi och arbetsinsats		X
Projektet har en projektlogik som visar vilka problem ska lösas, vad ska uppnås, genom vilka åtgärder projektets mål uppnås och med vilka resurser detta görs		X
Jämställdhet är integrerad i projektet		X
Mångfald inklusive integration och andra sociala aspekter är integrerad i projektet		X
Ekologisk hållbarhet är integrerad i projektet		X
Ekonomisk hållbarhet är integrerad i projektet		X

PRIORITETSHÖJANDE ASPEKTER fastställda i Agenda för hållbar finansiering	Inte alls	I låg grad	Delvis	I hög grad	I mycket hög grad
Projektet bidrar till att Västerbotten är en sammanhållen region				X	
Projektet bidrar till hållbar regional tillväxt				X	
Projektet bidrar till positiva hållbarhetseffekter genom insatser som i huvudsak syftar till att hantera regionala hållbarhetsutmaningar inom jämställdhet, mångfald inklusive integration och andra sociala dimensioner och miljö och klimat.					

Ett projekt bedöms kunna enbart ha ett huvudsyfte, antingen syftar det till att öka hållbar regional tillväxt eller hantera regionala hållbarhetsutmaningar inom social eller ekologisk hållbarhet. Därför görs en bedömning OM insatsens projektmål faller inom en av de två prioritetshöjande aspekterna Hållbar

regional tillväxt eller Positiva hållbarhetseffekter. Den prioritetshöjande aspekten som projektet inte syftar till att hantera, bedöms inte.

Sammanfattande bedömning

Projektet följer intentionerna i RUS prioriterat område 6. Västerbotten - en region rik på kompetenser och mer specifikt delprioritering 6.1 Kapacitet för samverkan och samhandling.

Ansökan är ett socialfondsprojekt där man utöver 1:1 medel också har med Esf rådet och nationella medel från TVV som en del av medfinansieringen. Den utlysning som rör TVV är specifikt riktad mot utveckling av lärcentrum vilket möjliggör en kombination av sökta medel från Esf rådet och TVV.

Projektansökan beskriver en godkänd projektlogik där man efter kompletteringar på ett relativt konkret sätt beskriver vilka problem som ska lösas, vad man vill uppnå samt genom vilka aktiviteter som detta ska uppnås. Projektmålet är av relativt bred karaktär men sökande har förtydligt på vilket sätt man kommer att utvärdera detta. Man har också beskrivit på vilket sätt man avser ska jobba vidare med det resultat man får av projektet också efter avslutad projektperiod.

Efter vissa kompletteringar har sökande på ett godkänt sätt beskrivit hur man avser att jobba med hållbarhet på ett konkret sätt i projektet. Att utveckla lärcentrum i länet hoppas sökande också ska möjliggöra för personer med olika bakgrund, kön, bostadsort och ev funktionshinder att kunna ta del av ett bredare utbud av utbildningar som i slutändan kan underlätta kompetensförsörjningen i regionen. Detta ses som en styrka i ansökan när det kommer till hållbarhet. När det gäller Miljö/klimat så har sökande på ett godkänt sätt reflekterat över den ev påverkan som projektet på ett indirekt sätt kan ha.

Ansökan bedöms beakta en ekonomisk hållbarhet där man säkerställer en god ekonomisk hushållning med goda resultat utifrån tillgängliga resurser. Med utgångspunkt i aktivitetsplanen är bedömningen att kostnaderna är logiska och rimliga i ansökan.

Projektet är avgränsad från sökandes ordinarie verksamhet i fråga om aktivitet, tid och resurser.

Utifrån prioritetshöjande aspekten Sammanhållen region är bedömningen att ansökan i hög grad avser att jobba med denna del. Sökande beskriver hur en bred samverkan kommer att ske med kommuner och andra berörda aktörer i länet men också hur behovet säkerställts i dialog med målgrupperna innan ansökan skickades in. Ett litet minus i ansökan är det faktum att medfinansieringen för projektet enbart består av medel från TVV och Esf rådet (utöver 1:1 medel), här hade en medfinansiering från länets kommuner i någon form kunnat stärka ansökan ytterligare. Det regionala mervärdet bedöms dock vara i balans med den regionala finansieringen som man söker trots detta.

Ansökan bedöms också i hög grad bidra till prioritetshöjande aspekten Hållbar regional tillväxt. Sökande beskriver i sin problembakgrund de problem som uppstår när länet utöver de två stora kustkommunerna består av små kommuner med begränsade resurser och ett glest befolkningsunderlag. Att utveckla lärcentrum i dessa kommuner kan på ett positivt sätt bidra till en ökad ekonomisk tillväxt och attraktivitet på sikt genom att skapa bättre förutsättningar för näringslivet att hitta den kompetens man söker och därigenom gynna hela regionen.

Sammanfattningsvis föreslås ansökan bifallas.

Ersätter beslutet ett tidigare/annat beslut?

-

Resurser och finansiering

-

Bilagor

-

Beslut expedieras till

Ansvarig strateg:

Projekt-PM

ÄrendeID
20369639

Diarie-nr
REGAC 322-2024

Sammanfattning

Att utveckla starka lärcentrum i Västerbotten innebär stora utmaningar utifrån begränsad kapacitet vår glesa geografi. Insatser och förutsättningarna kring styrning och finansiering tenderar att vara kortsiktiga och utgör hinder för långsiktighet och stabilitet.

Projektets syftar till att utveckla och stödja långsiktig och effektiv samverkan för att stärka lärcentrums lokala kapacitet att fullt ut utnyttja sin potential som nav för lokal och regional kompetensförsörjning och livslångt lärande. En central ambition med projektet är att främja en jämställd, inkluderande och hållbar utveckling av lärcentrum och att utveckla lokala och regionala arbetsätt som inte bara fungerar idag utan som kan bestå och vara relevanta även på lång sikt. Delmålen i projektet inkluderar att etablera en regional samordning, ge tillgång till distansöverbyggande specialistkompetens, nå fördjupad förståelse för lokala och regionala kompetensbehov samt stärka kunskaperna om lärcentrum hos olika aktörer.

Vilket/vilka problem vill projektet lösa?

Lärcentrum kan ha potential och en avgörande betydelse för att främja kompetensförsörjning och livslångt lärande, och spelar en viktig roll i att främja en jämställd och hållbar regional utveckling. Detta är av särskilt vikt i glest befolkade områden för att säkerställa tillgång till utbildning, att underlätta för individer att komma in, etablera sig och yrkesväxla på arbetsmarknaden.

Myndigheten för Yrkehögskolan konstaterar i sin rapport Lärcentra för kompetensförsörjning och livslångt lärande - Behovsinventering och analys, Dnr MYH 2021/6859 att samverkan och utvecklings av strukturer mellan olika nivåer, nationella, regionalt och lokalt och samordning inom och mellan lärcentrum är insatser som kan ge en mer effektiv resursanvändning och gynna såväl individer som arbetsgivare. Ett framgångsrikt arbete kan möjliggöra ett långsiktigt utbud av utbildning med flexibilitet i tid och rum och i olika lärmiljöer som inkluderar Individer från studieovana miljöer.

Utbildningsperspektivet är centralt eftersom grunden för lärcentrums verksamhet utgår ifrån att möjliggöra för individer att få tillgång till och stöd för att genomföra utbildning. Skolverket definierar lärcentrum (Dnr 2017:00296) som ett samlingsnamn för miljöer som stödjer vuxnas lärande. Tillgång till utbildning är ett samhällsövergripande mål, men också ett verktyg för att nå andra mål om ett jämställt och hållbart samhälle. Svenskt Näringsliv konstaterar att det som framförallt krävs för att möta arbetsmarknadens kompetensbehov är ett bredare utbildningsutbud av yrkesutbildningar och att förutsättningar finns att stötta de individer som behöver extra hjälp genom utbildningen.

Regeringen har fastställt mål i jämställdhetspolitiken kring samma möjligheter och villkor för män och kvinnor gällande utbildning. Trots att kunskap och medvetenhet ökat om strukturer processer som formar villkoren för utbildning ser Jämställdhetsmyndigheten att det fortfarande finns stora problem inom utbildningsområdet, och i rapporten På tal

om kvinnor och män i Västerbotten (2023) konstateras att det finns skillnader för kvinnor och män i livsförutsättningar, makt och inflytande gällande utbildning och arbetsliv.

Västerbotten domineras, förutom de två större kustkommunerna Umeå och Skellefteå, av många små kommuner med begränsade resurser, glest befolkningsunderlag, begränsat utbildningsutbud, långa avstånd till utbildning och få utbildningsaktörer. Utvecklade lärcentrum och en uppbyggnad av lokala och regionala nya strukturer är avgörande för tillgänglig utbildning på olika nivåer, oavsett bostadsort, kön, funktionsvariationer eller andra diskrimineringsgrunder, och ger arbetsgivare tillgång till relevant kompetens. Den historiskt stora expansionen och företagsetableringarna i regionen förstärker behovet av att stärka lärcentrums kapacitet för att möta arbetsmarknadens nya behov.

Planering av lärcentrums verksamhet i ett långsiktigt perspektiv är en stor utmaning utifrån den begränsade kapaciteten i vår glesa geografi. Kommuner i olika grad möjlighet att finansiera verksamhet som inte är lagstadgad vilket påverkar likvärdigheten. Skolverkets statsbidrag för lärcentrum liksom andra insatser och förutsättningar kring styrning och finansiering tenderar att vara kortsiktiga och utgör ett hinder för långsiktighet och stabilitet. Dessutom är kännedomen om möjligheter nyttan med lärcentrum inte sällan låg bland politiker, tjänstepersoner och hos arbetsgivare vilket försvårar för olika aktörer att knyta an till lärcentrum och den potential som finns där.

Projektets huvudproblem är att lärcentrums potential som nav för kompetensförsörjning och livslångt lärande inte utnyttjas fullt ut, och många insatser tenderar att vara kortsiktiga och reaktiva snarare än att främja långsiktighet och samordnas med andra initiativ för stärkt lokal kapacitet, livslångt lärande och regional kompetensförsörjning.

Förväntat resultat av projektet på kort och lång sikt

Projektets delmål:

1. En etablerad regional samordning som kartlägger gemensamma behov och initierar samordnade insatser för lärcentrum över kommungränserna.

För att möta de stora kompetensbehoven inom både privat och offentlig sektor fokuserar projektet på att skapa en regional samordning som identifierar kommungemensamma behov och initierar gemensamma insatser, primärt inom Västerbotten men även tillsammans med Norrbotten för att nå ut till 29 lärcentrum och kommuner. Utifrån gleshetsperspektivet och den bristande kapaciteten i norra Norrland behöver projektet arbeta för stärkt samordning och samnyttjande av resurser inte enbart i det egna länet. Projektet främjar i detta mål ett strategiskt och långsiktigt arbetssätt som stärker och växlar upp lokal kapacitet och främjar livslångt lärande och regional kompetensförsörjning.

2. Tillgång till distansöverbyggande specialpedagogisk kompetens

Detta mål stärker tillgängligheten i olika lärmiljöer och likvärdigheten i utbildning för fler studerande, för både kvinnor och män, för individer med tidigare skolmisslyckanden och funktionsvariationer. Genomströmningen i studier ökar, lokal och regional tillgång till kompetens stärks och livslångt lärande främjas. Projektet fokuserar på att alla lärcentrum i Västerbotten ska ha tillgång till specialpedagogisk kompetens, vilket idag saknas i många kommuner.

3. Stärkt lokal tvärssektoriell samverkan

Projektet ska stärka hållbar och långsiktig samverkan mellan lärcentrum och andra enheter i kommunen genom en lokal pilot och bidra till minskad fragmentisering och arbete i stuprör. Synergier skapas, resurser kan användas mer effektivt och lärcentrum stärks som nav och mötesplats för kompetensförsörjning och livslångt lärande.

4. Fördjupad förståelse av kompetensbehov

Projektet ska i dialog med kommuner och berörda aktörer nå fördjupad förståelse för underlag av lokala och regionala kompetensbehov. Konkreta insatser kommer att identifieras och på vilka sätt lärcentrum kan bidra till lösningar. Detta delmål fokuserar på att skapa en gemensam förståelse för kompetensbehoven, initiera dialog och samverkan mellan olika aktörer samt att stärka lärcentrums strategiska roll i att omsätta behov till konkreta insatser.

5. Ökat kunskapen om lärcentrum genom informations- och kommunikationsinsatser

För att lösa problemet med bristande kunskap om lärcentrum och låg efterfrågan på utbildning och kompetensutveckling ska projektet fokusera på att genomföra informations- och kommunikationsinsatser för att nå ut till fler potentiella studerande, arbetsgivare och andra samverkansparter.

Projektets huvudmål är att utveckla och stödja långsiktig och effektiv samverkan för att stärka lärcentrums lokala kapacitet samt fullt utnyttja deras potential som nav för lokal och regional kompetensförsörjning och livslångt lärande.

En avgörande aspekt både för den regionala och lokala nivån är att fokusera på att skapa grundläggande strukturer och processer samt stötta kommunerna i att hitta långsiktiga lösningar. En central ambition med våra mål och aktiviteter är att främja en jämställd, inkluderande och hållbar utveckling av lärcentrum. Det långsiktiga målet är att utveckla lokala och regionala arbetssätt som inte bara fungerar idag utan som kan bestå och vara relevanta på lång sikt. När en regional samordning och arbetsprocess har tagit form och samverkan med kommunerna har stärkts för att gemensamt bidra till insatser så förväntar vi oss att behovet av kontinuerlig insats för att upprätthålla arbetet kommer att minska. Genom att bygga en hållbar grund hoppas vi på en långsiktigt och effektiv samverkan lokalt och mellan lärcentrum som bidrar till kompetensförsörjningen och det livslånga lärandet.

Målgrupp

Projektets målgrupp är alla 15 kommuner och lärcentrum i Västerbotten. Alla kommuner har ett befintligt lärcentrum, även om bredden av funktioner som finns tillgängliga skiljer sig mycket åt mellan verksamheterna, särskilt mellan större och mindre kommuner.

Alla kommuner har deltagit i dialogträffar i processen att ta fram projektidén. Vi har också utgått ifrån tidigare behovskartläggning från alla lärcentrum och tillsammans med kommunerna aktualiserat och prioriterat behoven. Varje kommun har individuellt återkopplat skriftligt att de vill ingå i projektet som mottagare och samtliga kommuner har tillfrågats om att ingå som samverkanspart. Olika förutsättningar och brist på kapacitet/personella resurser begränsar möjligheterna till ett sådant åtagande för många

kommuner. Därför innehåller projektet också delar som fokuserar på samverkan och samnyttjande av resurser, delaktighet och insatser för samtliga kommuner.

Samverkan kommer att ske tillsammans med Norrbotten kopplat till ett arbetspaket då liknande utmaningar finns i den glesa geografin och tidigare kartläggning av prioriterade behov även omfattar kommunerna i Norrbotten. Initialt diskuterades till och med en gemensam ansökan från hela norra Norrland men utifrån att det också finns olika utmaningar i Norrbotten och Västerbotten.

Projektet kommer även att föra dialoger och bjuda in Region Västernorrland och Region Jämtland-Härjedalen till gemensamma mötesplatser.

Projektets hållbarhetsaspekter

Själva utgångspunkterna i detta projekt integrerar de horisontella principerna. Ett genomförande av kapacitetshöjande insatser och etablerade strukturer för långsiktig och effektiv samverkan stärker lärcentrums lokala kapacitet att fullt ut utnyttja sin potential som nav för lokal och regional kompetensförsörjning och livslångt lärande. Projektet bidrar med strukturella förändringar, stärkt jämställdhet och inkludering i utbildning och arbetsliv.

Basen för lärcentrums verksamhet är att möjliggöra tillgång till utbildning och anpassat stöd för ökad genomströmning. Tillgång till utbildning är ett samhällsovergripande mål, men också ett verktyg för att nå andra mål om ett jämställt och hållbart samhälle. Projektet strävar att genom arbetssätt och aktiviteter att stärka villkor och möjligheter för både kvinnor och män, för individer med funktionsvariationer, svaga språkkunskaper eller andra utmaningar att bli delaktiga och medskapande i den historiskt omfattande samhällsförvandling som sker i Västerbotten.

Planering av lärcentrums verksamhet i ett långsiktigt perspektiv är en stor utmaning utifrån den begränsade kapaciteten i vår glesa geografi. Kommuner i olika grad möjlighet att finansiera verksamhet som inte är lagstadgad, exempelvis tillgång till specialpedagogisk kompetens och rätt stöd till studerande för att slutföra utbildning och kunna bidra till kompetensförsörjningen. Projektet ska genom att ge tillgång till distansöverbyggande specialpedagogisk kompetens till alla kommuner stärka likvärdighet, jämställdhet och inkludering.

Projektet skapar goda exempel på lokal tvärssektoriell samverkan med utgångspunkt i de horisontella principerna mellan lärcentrum och andra verksamheter. Förankring genom hela styrkedjan från medarbetare upp till beslutsfattare av ökad insikt kan spridas regionalt såväl som nationellt. Kunskapshöjande insatser för olika aktörer som tar avstamp i delaktighet och inkludering stärker förutsättningarna ytterligare för lärcentrums centrala och viktiga roll i relation till kompetensförsörjning och livslångt lärande.

Projektets arbetssätt utgår ifrån formativa processer som löpande synliggör delaktighet och inkludering på vägen mot måluppfyllelse. De horisontella principerna integreras i planering och genomförande av det gemensamma utvecklingsarbetet. En stor del av projektets inre processer genomförs digitalt för att möjliggöra deltagande utifrån egna förutsättningar, men också för att överbygga stora avstånd i en gles geografi.

Kostnadsbudget

Kostnadsslag	Totalt
Personal	7 526 323
Externa tjänster	700 000
Resor och logi	300 000
Summa kostnader	8 526 323
Projektintäkter	
Summa faktiska kostnader	8 526 323
Bidrag annat än pengar	
Summa bidrag i annat än pengar	0
Summa totala kostnader	8 526 323

Finansieringsbudget

Finansiär	Totalt
Total offentligt bidrag annat än pengar	0
Svenska ESF-rådet	3 836 845
Tillväxtverket	3 836 845
Total offentlig kontantfinansiering	7 673 690
Total offentlig finansiering	7 673 690
Total privat bidrag annat än pengar	0
Total privat kontantfinansiering	0
Total privat finansiering	0

Finansiering	Totalt
Region Västerbotten	852 633